7/572

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Hudut ve Sahiller Sağlık
Genel Müdürlüğü
İSTANBUL

Sayı:B.10.1.HSS.0.61.00.00/2924 06.06.2003
Konu: Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ:28.05.2003 tarih ve KAN.KAR.:MD/A.0.01.GNS.0.10.00.02-1790-7/572-1795 sayılı yazıları.

İstanbul Milletvekili Emin ŞİRİN tarafından "Gemilerden tahsil edilen vergilere (sağlık resmi tahsilatına)" ilişkin olarak verilen yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Prof.Dr.Recep AKDAĞ
Bakan

EKLER:
EK-1 Yazılı soru önergesi cevabı (6 sayfa)

İstanbul Milletvekili Emin ŞİRİN tarafından "Gemilerden tahsil edilen vergilere (sağlık resmi tahsilatına) ilişkin olarak verilen yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

1- Bakanlığınızda, ülkemiz sahillerine yanaşan gemilerden alınan Sağlık Vergisi ile ilgili olarak, kanun veya tüzük bulunmakta mıdır?

2-Sağlık Vergisi tahsilatı sahillerde nasıl ve kimler tarafından yapılmaktadır.Tahsilat kriterleri nelerdir?

3- Sağlık vergisinin tespiti hangi kriterlere göre ve kimler tarafından yapılmaktadır.?

4-Bu verginin tahsilatı Bakanlığınıza bağlı hangi yetkililer tarafından yapılıp, nerede muhafaza edilmekte hangi hesapta toplanmaktadır.?

5-Tahsil edilen vergilerin günlük mutabakatı nasıl yapılmaktadır.?

6-31.12.2002 tarihi itibariyle son 3 yıllık tahsilata ait Sağlık Vergileri miktarları, Liman Tahsilat Merkezlerine göre ayrı ayrı olmak üzere ne kadardır?

7-Toplanan Sağlık Vergileri bankalara yatıyorsa, bankalardan aylık hesap ekstreleri alınarak, kontrolleri yapılmakta mıdır.?

CEVAPLAR:

1- Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü; Sağlık Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevlerine Dair 181 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 39 uncu maddesine göre, Sağlık Bakanlığı'nın "bağlı kuruluş"u olan ve kanunî mesnedini 3017 sayılı Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaleti Teşkilat ve Memurin Kanunu, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ile Uluslararası Sağlık Tüzüğü hükümlerinden, Lozan Barış Anlaşması ve Montreux Boğazlar Sözleşmesinden alan katma bütçeli, tüzel kişiliği haiz bir Genel Müdürlüktür.

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünce tahsil edilen gemi sağlık resimlerinin yasal dayanağını da Lozan Barış Antlaşması ve Montreux Boğazlar Sözleşmesi ile 2548 sayılı Gemi Sağlık Resmi Kanunu oluşturmaktadır.

Lozan Barış Antlaşmasının, 10-Sağlık Sorunlarına İlişkin Bildirisinin üçüncü paragrafında "Türk Yönetimince toplanan sağlık vergileri(resimleri) geliri, yalnız Türk Sağlık Yönetiminin ihtiyaçlarında kullanılmak üzere ayrılacak ve Sağlık Bakanlığının bu amaçla düzenleyeceği bir ek bütçede gösterilecektir." hükmü yer almaktadır. Yine Montreux Boğazlar Sözleşmesinin 2 nci maddesinin ilk fıkrasında ".....Bu gemiler Boğazların hiçbir limanında tevakkuf etmeksizin transit suretiyle geçtikleri takdirde Türkiye alakadar makamları tarafından cibayeti bu Mukavelenamenin 1 nci Lahikasında derpiş edilen rüsum ve tekaliften başka hiçbir rüsum veya tekalife tabi tutulamayacaktır." şeklinde bir ifade geçmekte olup, söz konusu 1 Lahikada belirtilen rüsumlardan birisi "sıhhi kontrol" resmidir.

2548 sayılı Gemi Sağlık Resmi Kanunu'nun "Sağlık resmi" başlıklı 3 üncü maddesi "Türk limanlarında, 1 inci madde kapsamına giren gemilerden, her net tonu üzerinden alınacak sağlık resmi, Sağlık Bakanlığı tarafından, Dışişleri ve Maliye Bakanlıklarının görüşleri alınmak suretiyle hazırlanacak ve her mali yıl başında yürürlüğe konulacak tarifeyle düzenlenir.

İstanbul Milletvekili Emin ŞİRİN tarafından "Gemilerden tahsil edilen vergilere (sağlık resmi tahsilatına) ilişkin olarak verilen yazılı soru önergesinin cevabıdır.
-Sayfa :2-

Kabotaj hakkına sahip gemilere, Türk limanlarına gelen özel yatlara, yalnız turist taşıyıp başka ticari işlemlerde bulunmayan turist gemilerine ve bilimsel araştırma yapan gemilere, bu sağlık resmi, aynı tarifede belirlenecek şekilde özel indirimli olarak uygulanır.

Bu sağlık resmini, Türk limanları arasında işleyen gemiler ile Türk limanlarından hareket eden gemiler, ilk hareket ettikleri limanlarda; yabancı ülkelerden gelen gemiler ise ilk uğradıkları limanlarda öderler.

Boğazlardan transit geçen gemilerden tahsil edilecek olan sağlık resmi, Montreux Sözleşmesi hükümlerine tabidir." hükmüne amirdir. Bu Kanunun uygulanma usul ve esasları da Gemi Sağlık Resmi Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nde belirtilmiştir.

Gemi sağlık resmi tarifesi, yukarıda anılan hükümler uyarınca, Sağlık Bakanlığınca belirlenerek Dışişleri ve Maliye Bakanlıklarının görüşünün alınmasını müteakip her mali yıl başında yürürlüğe konulmaktadır.

2-Gemi sağlık resmi tahsili, Gemi Sağlık Resmi Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin "Gemi Sağlık Resmi, Cüzdan Bedeli ve Gecikme Zammının Tahakkuk ve Tahsili" başlıklı 21 nci maddesi gereğince yapılmaktadır.

Söz konusu madde "Gemi sağlık resmi, gemi sağlık cüzdanı ve gecikme zammı bedellerinin tahakkuk ve tahsili, sahil sağlık denetleme merkezi memurları tarafından yapılır.

Tahakkuk ve tahsilatı yapan nöbetçi memurlar, yaptıkları işlemlerin doğruluğundan, tahsil ettikleri tahsilatı, makbuzları ile birlikte sayman mutemedine eksiksiz olarak teslim etmekten sorumludur. Sayman mutemedi ise, hesabı 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu hükümlerine göre saymana verir. Sayman ve diğer yetkililer tarafından yapılan inceleme sonucunda, sayman mutemedinin hesaplarında tespit edilen eksiklik ve usulsüzlüklerden, sayman mutemedi ile birlikte bu işlemleri yapan memur da sorumludur." hükmüne amirdir. Bu hüküm uyarınca Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün taşra birimi olan Sahil Sağlık Denetleme Merkezi memurlarınca gemi sağlık resmi tahsilatı yapılmaktadır.

3- Serbest sağlık resmi: Transit geçen gemiler hariç olmak üzere Türk limanları arasında seyreden, yabancı ülke limanlarından Türk limanlarına gelen Türk limanlarından yabancı ülke limanlarına giden gemilerden serbest sağlık resmi 2548 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ilk fıkrası hükmü uyarınca ("...her net tonu üzerinden alınacak sağlık resmi Sağlık Bakanlığı tarafından, Dışişleri ve Maliye Bakanlıklarının görüşleri alınmak suretiyle hazırlanacak ve her mali yıl başında yürürlüğe konulacak tarifeyle düzenlenir. Kabotaj hakkına sahip gemilere, Türk limanlarına gelen özel yatlara, yalnız turist taşıyıp başka ticari işlemlerde bulunmayan turist gemilerine ve bilimsel araştırma yapan gemilere, bu sağlık resmi, aynı tarifede belirlenecek şekilde özel indirimli olarak uygulanır") tahsil edilmektedir.

Transit sağlık resmi: İstanbul Boğazı, Marmara Denizi ve Çanakkale Boğazından transit geçen gemilerden Montreux Boğazlar Sözleşmesine göre transit sağlık resmi tahsil edilmektedir.Montreux Boğazlar Sözleşmesinin 1 nci Lahikasının 4 üncü paragrafında; sözleşmede belirtilen hizmetler karşılığında tahsil olunacak vergi ve resimlerin, bunların tediye tarihlerindeki kambiyo fiyatına göre, altın frank veya Türk parası olarak ödeneceği belirtilmiştir. 07.02.1983 tarih ve 83/6032 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen esaslar dahilinde Merkez Bankası Ankara İdare Merkezince 1 Altın Frangın değeri 0.8063 dolar olarak belirlenerek bu miktar ile Montreux Boğazlar Sözleşmesinin 1 nci Lahikasında sıhhi kontrol resmi için belirlenmiş olan 0.075 altın frank değeri çarpımı neticesinde bulunan 0.0604 oranının her net ton ile çarpılması sonucu bir geminin ödemesi gereken transit sağlık resmi belirlenmektedir.

İstanbul Milletvekili Emin ŞİRİN tarafından "Gemilerden tahsil edilen vergilere (sağlık resmi tahsilatına) ilişkin olarak verilen yazılı soru önergesinin cevabıdır.
-Sayfa :3-

4-Gemi sağlık resminin tahsilatı Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün taşra birimi olan sahil sağlık denetleme merkezi memurlarınca yapılmakta olup, günlük tahsil edilen bu tutarlar Merkez Bankası veya ziraat bankasındaki resmi mevduat hesaplarına yatırılmaktadır. Bu hesaplardaki paralar, Genel Müdürlük Ziraat Bankası İstanbul Şubesindeki Genel Müdürlük Merkez Hesabına aktarılmaktadır.

5-Sağlık resimleri, kendinden otokopili tahsilat makbuzları ile tahsil edilmektedir. Bu makbuzlardan bir nüshası ilgiliye, ikinci nüshası Genel Müdürlüğe gönderilmektedir. Üçüncü nüsha ise makbuz dip koçanında kalmaktadır. Sahil sağlık denetleme merkezlerince günlük tahsil edilen bu tutarlar Merkez Bankası veya ziraat bankasındaki resmi mevduat hesaplarına yatırılmaktadır. Ziraat bankasındaki hesap ekstreleri alınarak tahsilatla ilgili çalışmalar ve bilgiler, Genel Müdürlük Bütçe Dairesi Başkanlığına ve Karantina Dairesi Başkanlığı-Gelirler Tetkik ve Kontrol Şube Müdürlüğüne bildirilmektedir. Her iki birim hesapları kontrol ederek karşılaştırmasını ve denetimi sağlamaktadır. Bu hesaplar Devlet Muhasebe Yönetmeliği hükümleri gereğince Bütçe Dairesi Başkanlığı tarafından Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğüne gönderilmektedir. Yıl sonu hesapları da Sayıştay Başkanlığı'na ve Maliye Bakanlığı'na gönderilmektedir. Ayrıca her yılın kesin hesabı Maliye Bakanlığı ve Bakanlar Kurulu'nca Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulmakta ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce onaylandıktan sonra yasalaşmaktadır.

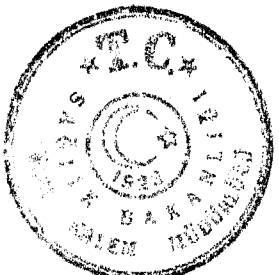
6- 01.01.2000-31.12.2002 yılları itibariyle son üç yıllık tahsilata ait vergi miktarları Sahil Sağlık Denetleme Merkezlerine göre ayrı ayrı hazırlanarak ilişikte sunulmaktadır.(EK-1)

7- Günlük tahsil edilen gemi sağlık resimleri her merkezin bulunduğu yerdeki merkez bankası veya ziraat bankasındaki resmi mevduat hesaplarına yatırılmaktadır.Bu hesaplar daha sonra Ziraat Bankası İstanbul Şubesindeki Merkez Hesabına aktarılmaktadır. Bankalardan hesap ekstreleri alınarak kontrollerinin yapılabildiği gibi Genel Müdürlüğe gönderilen makbuzlar Genel Müdürlük Bütçe Dairesi Başkanlığı ve Karantina Dairesi Başkanlığı-Gelirler Tetkik ve Kontrol Şube Müdürlüğünce kontrol edilmektedir.

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünce çalışmaları devam eden bilgi-otomasyon sistemi 2003 yılı sonuna kadar kullanılmaya başlayacak olup, bu sistemin devreye girmesiyle Genel Müdürlük merkezinden taşra teşkilatında yapılan bütün tahsilatlar aynı anda ve bire bir görülebilecektir.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.

EKLER:
EK-1 Tahsilat miktarlarına ilişkin listeler (3 sayfa)

Sahil Sağlık Denetleme Merkezi Tabipliği	2000 yılı Gelir Toplamı
Alanya	21.741.525.000
Aliağa	1.401.555.590.000
Antalya	139.056.910.000
Ayvalık	3.813.325.000
Bandırma	220.451.650.000
Bartın	63.693.319.000
Bodrum	44.920.950.000
Botaş	1.714.116.825.000
Büyükdere	3.076.873.000
Çanakkale	734.262.380.000
Çeşme	185.615.825.000
Derince	417.652.895.000
Dikili	18.031.425.000
Edremit	2.683.825.000
Enez	121.050.000
Fethiye	30.204.325.000
Finike	2.157.225.000
Gemlik	389.735.975.000
Giresun	21.269.050.000
Gökçeada	9.042.125.000
Güllük	94.112.175.000
Hopa	26.402.560.000
İnebolu	5.734.375.000
İskenderun	1.451.517.325.000
İzmir	973.476.650.000
İzmit	1.354.341.575.000
Karaköy	4.138.666.686.000
Kaş	4.934.850.000
Kdz.Ereğli	699.818.275.000
Kemer	2.192.675.000
Kuşadası	322.846.453.000
Marmaris	30.707.955.000
Mersin	1.197.369.495.000
Ordu	34.203.525.000
Rize	59.600.225.000
Samsun	331.395.815.000
Sinop	5.354.700.000
Taşucu	92.228.950.000
Tekirdağ	502.182.035.000
Trabzon	114.535.204.000
Zonguldak	41.629.790.000
TOPLAM	**16.906.454.360.000**

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI 1923 HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sahil Sağlık Denetleme Merkezi Tabipliği	2001 yılı Gelir Toplamı
Alanya	73.309.840.000
Aliağa	1.840.942.620.000
Antalya	264.050.680.000
Ayvalık	4.931.310.000
Bandırma	272.689.852.000
Bartın	85.645.180.000
Bodrum	70.573.770.000
Botaş	2.851.954.910.000
Çanakkale	599.023.734.000
Çeşme	348.509.260.000
Derince	266.699.205.000
Dikili	36.374.140.000
Edremit	2.406.560.000
Enez	928.970.000
Fethiye	40.334.190.000
Finike	3.390.530.000
Gemlik	607.820.590.000
Giresun	24.478.090.000
Güllük	134.385.310.000
Hopa	35.113.320.000
İstanbul	3.321.384.840.000
İnebolu	8.217.060.000
İskenderun	1.212.257.420.000
İzmir	1.437.735.890.000
İzmit	2.536.587.440.000
Karaköy	5.845.261.563.000
Kaş	8.505.330.000
Kdz.Ereğli	1.168.689.880.000
Kemer	3.206.860.000
Kuşadası	652.450.437.000
Marmaris	66.660.250.000
Mersin	1.846.519.783.000
Ordu	32.550.840.000
Rize	53.107.940.000
Samsun	415.684.970.000
Sinop	4.869.510.000
Taşucu	88.957.410.000
Tekirdağ	629.845.155.000
Trabzon	167.761.696.000
Zonguldak	67.280.690.000
TOPLAM	27.131.097.025.000

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI 1923 KALEM MÜDÜRLÜĞÜ

Sahil Sağlık Denetleme Merkezi Tabipliği	2002 yılı Gelir Toplamı
ALANYA	78.261.030.000
ALİAĞA	3.145.472.969.000
AMBARLI	3.261.138.860.000
ANTALYA	367.475.970.000
AYVALIK	19.857.790.000
BANDIRMA	441.886.620.000
BARTIN	96.892.822.000
BODRUM	120.992.813.000
BOTAŞ	3.145.683.280.000
ÇANAKKALE	525.265.400.000
ÇEŞME	530.500.010.000
DİKİLİ	67.658.650.000
EDREMİT	6.277.540.000
ENEZ	3.537.000.000
EREĞLİ	1.684.069.346.000
FETHİYE	74.871.560.000
FİNİKE	5.686.770.000
GEMLİK	1.189.835.670.000
GİRESUN	31.051.790.000
GÜLLÜK	223.132.980.000
HOPA	41.029.580.000
İNEBOLU	15.348.540.000
İSKENDERUN	2.050.584.910.000
İSTANBUL	8.119.821.250.000
İZMİR	5.101.956.287.000
İZMİT	5.101.956.287.000
KARAKÖY	3.407.619.171.000
KAŞ	17.940.090.000
KEMER	8.624.500.000
KUŞADASI	279.127.600.000
MARMARİS	154.384.790.000
MERSİN	3.068.081.130.000
ORDU	112.728.540.000
RİZE	116.702.077.000
SAMSUN	735.484.990.000
SİNOP	7.855.900.000
TAŞUCU	136.866.660.000
TEKİRDAĞ	968.439.198.000
TRABZON	351.443.370.000
TUZLA	601.910.283.000
ZONGULDAK	128.566.623.000
TOPLAM	45.546.020.646.000